

Türi keskuse avaliku ruumi arhitektuurivõistlus

(hanke viitenumber 244113)

ŽÜRII PROTOKOLL

ŽÜRII KOOSSEIS:

Elar Niglas, Türi Vallavalitsus;
Kati Nõlvak, Türi Vallavalitsus;
Andrus Eensoo, Türi Vallavolikogu;
Peeter Särg, volitatud arhitekt;
Kai Süda, volitatud arhitekt, tase 7;
Elo Kiivet, volitatud arhitekt, tase 7;
Kalle Vellevoog, volitatud arhitekt-ekspert, tase 8.

Žürii koosolekul osales hääleõiguseta eksperdina võistlusülesande koostaja arhitekt Toomas Paaver.

Protokollis: Ingrid Kormašov

KOOSOLEKU TOIMUMISAEG:

04.10.2022 10.30-15.00.

KOHT: Türi vallavalitsus, Hariduse 3, Türi.

Võistluse objekt ja eesmärk:

Arhitektuurivõistlus korraldati arhitektuuriprogrammi „Hea avalik ruum“ raames.

Programmi üldised eesmärgid:

- Eesti avaliku ruumi kui ühise elukeskkonna mõtestamine linnaruumiprojektide kaudu;
- ettevõtlus- ja elukeskkonna elavdamine kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;
- Eesti linnade planeerimise tõstmine uuele kvalitatiivsele tasemele ja elanike teadlikkuse kasvatamine nüüdisaegse linnaruumi küsimustes.

Võistluse peamiseks objektiks on võistlusala keskosa, millele oodati uut terviklahendust. Võistlusala kontaktalal olid oodatud olemasoleva hoidmine ja väiksemad sekkumised ning kontaktala lahendamise ulatus oli võistleja vaba valik. Eesmärgiks on nende kaudu luua tunnetatavalt sidus avalik ruum, mis üldpõhimõttena ulatub raudteejaamast kuni paisjärveni läbi keskosa (võistluse põhiobjekti).

Võistluse tähtajaks 14.09.2022 kell 15.00 esitati üheksa ideekavandit, mis kõik kvalifitseerusid hindamisele.

Žürii hindas kõikide vastavaks tunnistatud kavandite ideelist ja vormilist kvaliteeti, vastavust ülesandele ning selgitas anonüümselt märgusõnade kaudu välja konkursi auhindade võitjad.

Hindamiskriteeriumid, mida kasutati auhinnavõitjate väljaselgitamisel, on:

- olemasolevast ruumist lugupidamine ja lahenduse haakumine sellega (sh ruumilise sekkumise mõistlik ulatus);

- lahenduse terviklikkus ja harmoonilisus, arhitektuuri kvaliteet (sh avaliku ruumi tunnetatava sidususe parandamine);
- loodava ruumi igakülgne inimsõbralikkus (sh mitmete erinevate ja eri vanuses kasutajagruppide tunnetamine);
- lahenduse väljaehitamise ja edasise ülalpidamise mõistlikkus ning üldine praktiline toimivus (sh etapiviisilise väljaehitamise korral).

Žürii liikmed töötasid läbi kõik 9 vastavaks tunnistatud kavandit. Žürii selgitas konkursi auhinnavõitjad välja Eesti Arhitektide Liidu poolt koostatud „Eesti arhitektuurivõistluste juhend 2013” tingimuste alusel.

Enne ideekavandite hindamist arutas žürii läbi aspektid, mis on Türi keskuse puhul olulised. Valla esindajad rääkisid oma ootustest seoses arhitektuurivõistlusega. Vald soovib saada terviklikku visiooni Türi keskuse väljaarendamiseks ja võistlusülesanne võtab valla ootused hästi kokku. Eesmärk ei ole luua suurt tühja väljakut, vaid Türi mastaabiga sobituvat tegevusruumi. Oluline on väärtustada olemasolevat, seda on esile tõstetud avalikes aruteludes (näiteks mängupark peab säilima või olema uuendatud samaväärsena ning parkimiskohtade arv ei tohi oluliselt väheneda). Teiste ülesandes mainitud oluliste ehitiste kõrval ei tohi unustada kirikut, mis on vanem kui Türi linn ise – see jääb võistluse peamisest objektist küll pisut eemale, kuid on kindlasti maamärk, mida keskuses arvestada. Tuleks tähelepanelikult vaadelda, kuidas ideekavandites seostatakse võistlusala keskosa seda ümbritsevate aladega. Tegevustest on eelistatud vabaajategevused: välikino, rulapark, mängupark, sportimisvõimalused jmt. Kultuurikeskuse ruumides toimuvatel üritustel võiks olla võimalus laieneda välialale. Parkimine peab jääma mugavaks, kohti peab jätkuma nii spordihoone suurvõistluse kui kultuurimaja ürituse külastajatele, seda ka siis, kui need toimuvad samaaegselt. Kuid praeguse asfaltplatsi asemel tuleb leida kohti hoonetele lähemal. Väiksema detailina on tähtis säilitada väike kelgumägi, mis on talvel tihedas kasutuses. Oluline on võidutöö etapiviisilise teostamise võimalus.

HINNANGUD IDEEKAVANDITELE:

/tähestikulises järjekorras/

FREDDY

Ideekavandi autorid näevad Türi keskväljakut park-platsina, kus osa väljakut on sillutatud ja osa kaetud roheliste saartega. Väljaku idaküljel asub varikatus, lääneküljel hoone kohvikute, restoranide jm teenindusasutustega, lõunaküljel välikino, mille ees ajutise lava koht. Liikuse rahustamine toimub künnistega, tõstetud ülekäikudega, tõstetud ristmikuga.

Žürii hinnangul on töös mitmeid häid kohti ja väljakuruum on lahendatud atraktiivselt. Tajutud on keskväljakule sobivat mastaapi ja esinduslikkust ning kenasti on töösse põimitud rohkelt haljastust. Kahjuks pole selle positsioneerimise pole kõige õnnestunud, liikumine pole loogiline. Türi keskväljakut ja selle peamisi tähtobjekte (kultuurikeskus ja vallamaja) ümbritsevad asfaldist liigendamata parklamassiivid. Vallamaja paikneb eemal, kiriku suunda pole näidatud, välilava asub kultuurikeskuse ees ja lõikab väljaku ära. Varikatuse mõte on hea, mitmed tegevused on viidud selle alla, tekib omamoodi noorteala. Varikatus lubab rohkelt tegevusi eri vanuserühmadele ka halvema ilma korral.

Töö peamiseks puuduseks on asjaolu, et autorid on tegelenud ainult keske osaga ja jätnud selle muu linnaruumiga ühendamata. Laiemat pilti ja arenguvõimalusi pole näidatud. Möödasõitjale on väljak koos sümmeetrilise tehniliku haljastusega tõenäoliselt kena vaadata. Siin on selge plaan, tugevad ruumilised ideed ja toredad detailid, aga võiks rohkem tähelepanu pöörata ümbritsevale, mitmed asjad on tegemata ja sidustamise eesmärk täitmata.

KEVADTIIR

Võistlustöö autorite eesmärgiks on viia olulised Türi sihtkohad üheks selgelt loetavaks tervikuks kokku. Töö avab kultuurikeskuse pargist visuaalse sirgjoonelise sihi Türi kiriku suunas, tuues sellega linnaruumiliselt paremini esile kohaliku kultuuriväärtuse ning paiga aastasadade taha ulatuva ajaloo. Võistlustöö üheks kandvaks ideeks on teha kevadpealinn Türi keskusalast ilmekas kevadekuulutaja järjestikku elule puhkevate varaste kevadtaimedega. Hetkel laialivalguvat ruumi liigendaksid tihedamalt grupeeritud puudesalud.

Žürii hinnangul tundub, et autorid on hõivatud liiga paljude asjadega samaaegselt – võiks teha poole vähem. Siin on palju elemente, aga tervikuna on töö raskesti loetav. Teedevõrk on liiga keeruline. Seletuskirjas lubavad autorid teha Türi tervikuks, liigendades keskse ala kirikusihilise teljega järve suunas, aga see diagonaal on visandlik ja puudub fookuskoht. Diagonaal läheb põhikoolist hooga mööda ning pole seotud ka teiste hoonetega.

Lahtiseks jääb, kas tegu on pargi või väljakuga. Terviklikku ruumimuljet ei teki, domineerivad hajusad pargialad ja killustatus, ruumil puudub justkui fookus. Paviljoni asukoht on küsitav.

Kiriku väljatoomine on tore. Samuti on sümpaatne kelgumäe rõhutamine ja seda võimendavad künkad, kuigi jääb arusaamatuks, miks peab parkla asuma vahetult selle kõrval - nii on lastel selle kasutamine päris ohtlik. Parklate teema on üldiselt töö nõrk koht, nendes liiklemine läbimõtlemata (näiteks tagurdamine seal, kus jalakäijad liiguvad). Samas positiivselt poolelt on parkimiskohti hajutatud ja haljastusega liigendatud. Äärmiselt küsitav on ettepanek, kus keskväljakut läbib autoliiklus - miks seda sõidutee läbima peab ja kuidas on nii tagatud inimsõbralik avalik ruum?

Autoritel on seletuskirjas mitmeid ilusaid mõtteid, kuid võistlustöös ei ole õnnestunud nendele vastavat ruumi luua.

LINNANIIT

Autorite eesmärk on tuua esile kõik Türi eelised, viia need järgmisele tasandile ning muuta linn veelgi atraktiivsemaks. Võistlustöö põhimõtteks on kujundada linna ühendav puhkealade tsoon. Peateljed on määratletud jalakäijate liikumissuundi järgides, mille ristumispunkt moodustab Türi keskväljaku. Põhiidee on ühendada parkide võrgustik, neid toetades ja esile tuues.

Žürii hinnangul leidub töös mitmeid toredaid julgeid ideid, mida pole kahjuks suudetud õnnestunult realiseerida. Linnaehituslikud otsused on kummalised ja põhjendamatud, palju energiat on kulunud väikeste asjade peale ja originaalse kontseptsiooni väljatöötamisele (tseremoniaalpaviljon, kama degusteerimine jms). Autorite käekiri ja esteetika on sümpaatne, kuid rõhk on vales kohas. Uus ärihoone on liiga suur ja domineeriv ning varjab täielikult põhikooli fassaadi. Millegipärast ei paikne uus hoone tänava ehitusjoones, vaid algab keset väljakuruumi. Eraldatud haljassaared ei ole parim meetod elurikkuse suurendamiseks.

Seletuskirjas on tore „kiigeketi“ mõte, mis eraldab mänguväljaku ala põhiväljakust - varjualune, mille all paiknevad kiiged. Meeldib idee, et piir kahe ala vahel pole jäik, vaid mänguline. Siiski pole võistlustöös loodud selliseid varjualuseid, mida noored siin näha sooviksid, mis toimiksid kooslemise kohana.

Puudeallee kooli juures on hea, aga see saab ootamatult otsa, kui ärihoone vale asukoht selle blokeerib. Parkimiskohad on lihtsalt kuskile n-ö surutud, nende lahendus ei mõju läbimõelduna. Türi südamesse on toodud kaubanduskeskus ning liigendamata ja haljastuseta parklad. Alast väljapoole, linnaga sidustamist siin töös ei ole, näiteks Viljandi tänav on täiesti ära unustatud.

Kokkuvõttes jääb töös domineerima Türile mitteomane hoonestus.

MÖTTELÕNG

TÜRI KESKUSE AVAIKU RUUMI ARHITEKTUURMÕTTLUS

MÖTTELÕNG

Autorid on kujundanud Türi keskväljakut kui mõttelõnga, mis seob omavahel olemasolevad ruumiosad, jätab pausid, toob esile olemasolevad väärtused ning lisab funktsionaalsust vajalikesse kohtadesse. Loodav mõttelõng lookleb läbi keskuse ning mõtte ühendab tervikuks lineaarne põhitelg paisjärve ja keskuse vahel. Lõime on sisse kootud olemasolev hoonestus, rekreatsioonialad ning haljastus. Lisatud funktsionaalsus tihendab olemasolevat raamistikku ning pakub kasutusvõimalusi suuremale hulgale sihtrühmadele. Uus lahendus kutsub kohalikke elanikke ja ka külalisi peatuma, et nautida Türi keskuses kvaliteetaega.

Žürii hinnangul on tegu jõulise ja läbitöötatud lahendusega, mida läbib üks element – looklev joon, telg jaamahoonest ja turust järveni. Graafiliselt mõjub see huvitavalt, nagu raadiolaine, mis aga pole piisavalt seotud linnaruumiga ja mõjub veidi liiga mehaanilisena. Töös on positiivseid momente, nagu näiteks Wiedemanni tänava katkestamine, mis rahustab seal liikluse, ning meeldivalt mitmekesise ruumi loomine. Samas ei ole kõnniteele joonistatud triip kõikjal põhjendatud, näiteks Viljandi tänaval pole tegeletud tänavaruumi ümberkujundamisega. Soov alasisid omavahel siduda on sümpaatne. Kaasatud on kirsiallee ning seletuskirjas on mainitud ka vallamaja vaate avamist. Looklev joon tuleb väga jõuliselt sisse ka muinsuskaitse all olevasse kirikuaeda.

Erinevate katenditega kaetud ala on tohutult suur. Looklev tee oleks võinud olla näiteks õhuline sõelmetest sillutus, vähemate lisanditega. Osadele žüriiliikmetele meenutab joon Paide-Türi linnajooksu rada, mis aga ei lahenda küsimusi, kuidas inimesed tegelikult Türi linnas liiguvad. Pargipaviljon on Türi jaoks liiga kõrge, puuduvad olemiskohti pakkuvad varjualused. Vallamaja kõrvale pakutud parkla on massiivne, liigendatamata ja ilma haljastuseta. Positiivne on koerte pargi rajamine, see on üks kahest võistlustööst, kus sellele on mõeldud. Alale tervikuna on paigutatud mitmeid erinevaid tegevusi.

Kokkuvõttes on tegu Türi mastaabis veidi liiga jõulise lähenemisega, kuid edasise projekteerimise käigus saaks “mõttelõnga” masinlikkust vähendada, mitmeid miinuseid kõrvaldada ja tööd täiendada.

RONGKÄIK

Autorid on arhitektuuri ja maastikuarhitektuuri lahenduses lähtunud uue põhikoolihoone vormi esteetikast, sest selle kolmnurkne kujund kordub keskväljaku asukohas ning sulandub kaasaegsel moel ümbritsevasse linnamaastikusse. Võistlustöö eesmärk on lahendada Türi keskus erinevate etappide kaudu laiemalt kui ainult peamine võistlusala. Keskväljak soovitakse luua kultuurimaja parkla alale, see on kavandatud ühe tervikuna kogu kvartali ulatuses.

Žürii hinnangul jääb mulje, et võistlustöö valmimisel on tegutsenud kaks meeskonda. Analüüsi osa on väga nutikas ja näha on väga hea kohalike olude tundmine. Kahjuks ei ole neid häid teadmisi suudetud ruumis realiseerida. Läbivat kontseptsiooni on raske leida, tehtud on mõned väikesed sammud. Ringteega tegelemine on tunnustust vääriv, sellest tekib omamoodi värav keskusealale. Hea, et autorid on üles leidnud Kungla tänava, mis on Paide poolt tulles sobiv tee keskväljakule. Väga vajalik on Viljandi tänavale pakutud rattateede lahendus, praegu valitseb seal segadus, kuid mitmes võistlustöös pole sellele tähelepanu pööratud. Suur betoonrenn (rula-kelgu kauss-kanal) lõhub mängupargi ala, keskväljak on liiga suur lage sillutatud ala.

Kokkuvõttes on esitatud arhitektuurne ettepanek nõrk.

SIIN TALLINN, TARTU JA TÜRI

Autorid lähtuvad võistlustöös faktist, et Türi on olnud koduks Riigi Ringhäälingu saateantennile – raadiomastile, mis oma 196,6 meetriga oli konkurentsilt Eesti ja Baltimaade kõrgeim ehitis. Ideekavand soovib anda sellele episoodile uut hoogu. Raadiomasti-Türi on aedlinn, milles on elektrit; industriaalset, kuid õrna jõudu. Türi alleedes on pehmust, aga ka vabariigi-aegset rangust. Keskosa, nn Masti parki organiseerib 196,6 m pikk mastitelg, mis suunab jalutaja peatänava ja endise keskväljaku alalt selgelt edasi järve poole ning ühendab sellega ristuvaid tegevusi ja erinevaid alasid. Liikuvusalale annab teistmoodi ruumikogemuse puuridadest moodustuv monumentaalne ruum, mille sisse on mäsitud erinevad liikuma kutsuvad tegevused. Avaliku ruumi esindusalaks on väljak.

Žürii hinnangul on töö suurimaks plussiks potentsiaal tuua ühisesse ruumi kokku palju erinevaid inimesi ja sealjuures on põhjalikult läbi töötatud suur pilt. Hästi on kirjeldatud, mis on Türi jaoks iseloomulik, leitud on väga originaalne põhiidee, millest tulenev kontseptsioon mõjub värskena. Keskne tugev telg, mis ulatub kirikuni, on sümpaatne, siiski tuleks alal liikumised täpsemini lahendada. Pealtvaates on töö hea, kuid jalakäija tasandil on suundi keeruline tajuda.

Töös on Viljandi tänava lahendus hästi õnnestunud: lai sõidutee on muudetud kitsamaks ning selle mõlemale poolele viidud rattateed. Seda oleks valla kerge teostada, sest tee gabariidid ei muutu. Jalakäijate ja sõidukite suhe on siin hästi tabatud, samas keskväljakul seda arusaamist ei ole. Sealse tänavaruumis valitseb vastuolu inimeste ja autode vahel.

Keskväljakule avaliku funktsiooniga hoone (näiteks muuseumi) loomine on isenesest hea idee, see toetaks väljakut. Uue hoone pakutud asukoht on aga küsitav, vahetult atraktiivse fassaadi ees asub park. Kuna kogu keskväljaku ala on ühtlaselt puudega palistatud, siis puudub seal koht suuremate rahvaürituste korraldamiseks. Sademeveekraav on tore mõte, kohalikud on avalikes aruteludes korduvalt maininud, et alal võiks olla veesilm, selline lahendus toetab ka elurikkust. Ka muus osas on maastikulahendused hästi läbi mõeldud, ökoloogiliselt põhjendatud, hästi liigendatud väliruum on inimsõbralikus mõõdus.

Mänguväljak on pigistatud liiga väikesesse ruumi ja tükeldatud eraldiseisvateks osadeks. Koerte park on samuti vajalik, kuid kohalike jaoks on just mänguväljak väga oluline. Lipuväljak ehk peamine fookus õunapuuväljakuna on veidi küsitav ja jääb ilmselt liiga väikeseks. Loogilisem oleks see pikendada Hariduse tänavani, sidudes nii ka vallamaja keskväljakuga ja vähendades parklamassiivi.

Lisaks uue hoonestuse asukohale on töö nõrkuseks parkla lahendus. Nii suur parkimisplats on vastuolus võistlusülesande mõttega, jätab ühendamata vallamaja kultuurikeskusega ja tekitab peamistele

jalakäijate liikumisteedele mittevajaliku katkestuse.

Kokkuvõttes leiab žürii, et töös on potentsiaali, pakutud on omanäoline, väikelinlik ja õdus keskus, kuigi kohati ei ole tehtud ruumiotsused omavahel kooskõlas. Puudusi saab edasise projekteerimise käigus kõrvaldada.

TAIMETEE

Võistlustöö eesmärgiks on luua teekond, mis ühendab endas Türi linna tähtsamad paigad, alustades raudteejaamast ja lõpetades järveäärse supelrannaga. Töö põhifookus on kultuurimaja pargi ning kultuurikeskuse ja vallamaja tagusel alal, mis täna ei ole liialt kutsuv ja tegevusi pakkuv. Teekonna arhitektuurse idee kujunemisel mängis tähtsat rolli linnaruumi geomeetria. Funktsioonid ja avalik ruum on kujundatud selliselt, et see pakuks tegevust igale vanusegrupile. Pakutud ideelahenduses on tähtsal kohal uus keskväljak, mida ümbritsevad varikatused. Kultuurimaja park on saanud uue ilme, Viljandi tänava osa on muudetud jalakäijasõbralikumaks ja kaasatud üldisesse kontseptsiooni.

Žürii hinnangul on võistlustöös mitmeid ideid, millega edasi töötada. Tänavatasandil on loodud atraktiivne linnaruum, töö aluseks on tugev mõte, paraku ei suhestu pakutud lahendus Türi atmosfääriga. Siin on olemas voolav sidusus ja hea algidee, mis teostuse käigus on liigselt üle võimendatud. Teljel pakutud fookuspunktide süsteem on hea, kuid nende sisu ja ruumilahendus küsitav. Sümpaatne looduse rõhutamine seletuskirjas vaibub ruumilahenduses muruväljadeks. Autorite käekiri on jõuline ja kõik on tugevalt ette määratud (nt kausjas kese), paindlikkust hilisema ümberorganiseerimise jaoks ei ole. Laste mänguväljak on kadunud, asendatud batuudi ja rulapargiga. Keskväljaku keskmes paiknev rulapark tõmbab noori, kuid tekitab väljakul toimuvale mürafooni, ka üldiselt pole selle asukoht nn pidulikul teljel õnnestunud.

Kivikatendit on liiga palju, mururibadega illustreerimine on petlik.

Kokkuvõttes mõjub lahendus veidi poolikult, tugevaid ideid ei ole suudetud soovitud kujul realiseerida.

TURBO

Võistlustööga on olemasoleva parkimisplatsi asemele tehtud ringikujuline parkimisala, mille keskel on võimalik keskväljaku asukoht. Ringikujuline liiklus on ühesuunalise liikumisega (parkimisel mugavam ja jalakäijatele turvalisem) ja toimib ringristmiku põhimõttel. Keskväljak toimib liikumisteede ühendajana, mille ääres on astmestik istumiseks ja ajaveetmiseks. Väljakult väljuvad kiired erinevates suunades, mis ühendab Türi linna keskuse erinevaid osasid. Tugevaks mõjutajaks on põhikooli eest kulgev lai jalgtee, mis on väljakuga ühenduse saanud.

Žürii üksmeelsel hinnangul on tegu nõrgima võistlustööga. Juba ainuüksi idee paigutada kõige tähtsamasse asukohta ringikujuline parkla ja luua keskväljaku südamesse ringtee on väär ja mõjub iroonilisena. See keskne idee on risti vastu kõigele, mis valla ootustest kõlama jäi. Ringristmik keskväljakul on ka enam-vähem ainus mõte, mis autoritel on, liikumisteed sinna on aga küsitavad ja selle keskel ei ole kutsuv, esinduslik ega inimsõbralik ruum. Siin on väga vähe materjali ja laiema ümbruse sidustamisega pole üldse tegeldud.

VÕNGE

Võistlustöö autorid on keske lahenduse tuletanud kontekstist endast. Raudteejaamast kuni paisjärveni tekib uus linna läbiv promenaad, nn kesktelg. Keskuse avalike hoonete läheduses telg laieneb külgmisteks väljakuruumideks. Keskmeest kaugemates alades on teljele lisatud taskuparke, mis rikastavad kulgeja teekonda ning loovad ruumilise orientiiri. Peamised olemasolevad ja uued liikumissuunad ühtivad uute väljakute külgedega, aktiveerides seeläbi väljakute servi. Pakutav avaliku ruumi struktuur traageldab olemasolevad väärtused kokku, jättes paljud rajad ja suunad samaks, kuid lisab samas uued kihistused juurde. Tegemist on remiksiga, mis ehitub olemasolevale.

Žürii hinnangul on võistlustöös tunda kohaliku teadmise kaasamist ja tööd iseloomustab hea hingamine, terviklik lähenemine. Kontseptsioon on äärmiselt põhjalik ja töötab suurepäraselt. Suur pilt on sümpaatne, ala selgelt tsooneeritud ja teekondade valik hästi põhjendatud. See on ainus võistlustöö, kus on ühendatud vallamaja ja kultuurikeskus uue esindusliku välinäituse väljakuga, mis vallamaja ees töötab ka kaasamisplatsina. Keskväljaku diagonaal suunab vallamaja juurde ja ühendab need omavahel. Ideekavand mõjub linnalikult, siin on nii esinduslikkust kui ka mitmeid erinevaid tegevusrume ja toredaid detaile, nagu näiteks Türi kuulsa elaniku skulptuur, kasvuhooned ja välinäituste ala. Võnked loovad Türi keskusesse erineva iseloomuga ruumispidid, mis samal ajal mõjuvad tervikuna - haruldaselt õnnestunud lahendus, kus seotud on nii mitmekesisus kui ühtsus. Kirikuteemalise välinäituse asemel võiks teekond juhtida kiriku enda juurde ehk sisse astuma kirikuaeda. Sümpaatne, et noortekeskus on teekonda hõlmatud (mõeldud on ülesandest suuremalt) ja et rulapark asub keskväljakust eemal. Kultuurikeskuse õu ja selle kohviku terrass on väljakuga seotud. Autorid on üles leidnud nii raudteejaama kui kirsiallee ning sidunud need ühtseks teekonnaks, mida iseloomustavad liikumisviiside mitmekesisus ja taskupargid. Sümpaatne on haljastuse idee ja vihmavee ärakasutamine, kuigi see mõte vajab täpsustamist ja edasiarendamist.

Keskväljaku suurus tekitab esmapilgul kahtlusi – kas see suursündmuste ajal kitsaks ei jää? Neil puhkudel saaks parkla olla väljaku osa. Sellisel juhul peaksid väljakut piiravate puude asemel olema varikatused, millega äärejooni markeerida. Autorite mainitud moodulkatuste asukohta tuleks seega muuta.

Siin leiavad eri aastaegadel tegevust erinevad vanusegrupid. Väikelaste ala on võimalik aiaga piirata, millega praeguse lastepargi puhul harjunud ollakse, see ei riku üldkontseptsiooni ega keskväljaku iseloomu.

Kaubamaja juures tekib parkimisprobleem, sellega tuleb edasise töö käigus tegeleda, üldse täpsustada parkimislahendust. Samas liikluse rahustamise mõtted on töös head.

Kokkuvõttes on tegu väga tugeva tööga, mis arvestab Türi mastaapi ja väärtustab olemasolevat elukeskkonda. Võistlustööd on võimalik etapiviisiliselt realiseerida.

OTSUS:

Pärast arutelu ja ideekavandite võrdlemist otsustas žürii määrata preemiad järgnevalt:

I koha preemia 8000 eurot	võistlustöö VÕNGE
II koha preemia 6000 eurot	võistlustöö SIIN TALLINN, TARTU JA TÜRI
III koha preemia 4000 eurot	võistlustöö FREDDY
Ergutuspreemia 2000 eurot	võistlustöö MÖTTELÖNG

Žürii ettepanekud võidutöö edasiseks projekteerimiseks:

- 1) Edasises projekteerimises mitte arvestada võistlustöös näidatud rulapargiga, sest koos Türi Põhikooli ja spordihoone projekteerimisega nähti ette spordihoone lähedusse perspektiivne spordi- ja mänguväljakute ala.
- 2) Töös on kolmnurkne väljakuruum piiratud puudega, aga see lahendus jääb nõrgaks. Väljakuruumi tekkimisele aitaksid kaasa varjualused väljaku servades, autorite pakutud moodulkatused tuleb viia teise asukohta, et selgemalt markeerida väljaku piirid.
- 3) Parkimislahendust tuleb täpsustada, parkla suurust ja asukohta kaaluda (üks võimalus: viia paralleelseks Wiedemanni tänavaga). Suurürituste ajal tuleks parkla väljakualaga liita ehk mõelda täpsemalt parkla riskasutusele. Hooned peavad olema ligipääsetavad ja mugavalt kasutatavad.
- 4) Kiriku ümbruses arvestada, et tegu on kiriku kaitsevööndiga, seal toimuv (nt välinäituse ala) peab olema piirangutega kooskõlas.
- 5) Haljastuse ja taimestiku osas kaasata maastikuarhitekt (sh elurikkuse teemad).
- 6) Ringristmiku – maamärgi – lahendust võiks veel läbi mõelda või lahendada uue eraldi võistlusega.
- 7) Valgustuslahendus mänguväljakul tuua inimhõõtmelisemaks (praegu liiga kõrgel).

Võitnud ideekavandite märgusõnad kuulutatakse välja 14. oktoobril 2022.

Võitjate avalikustamine toimub 21. oktoobril 2022 kell 14.00 Türi kultuurikeskuses, Hariduse 1, Türi.

Kõik võistlustööd on vaadeldavad: <https://bit.ly/3Sc2DNr>

/allkirjastatud digitaalselt/

Elar Niglas
Kati Nõlvak
Andrus Eensoo
Peeter Särg
Kai Süda
Elo Kiivet
Kalle Vellevoog